

Kristiansund
kommune

Næringsplan 2024-2028

INNHALDSFORTEGNELSE

Forord	3
Innledning	4
Medvirkning og planprosess.....	4
Bakgrunn for planen	4
Situasjonsbeskrivelse.....	4
Virkemiddelapparatet i Kristiansund	8
Offentlige institusjoner - utvikling av lokalsamfunn.....	9
Overordnede føringer	11
Kommunale føringer	12
Næringssammensetting	13
Infrastruktur.....	13
Havrommet	14
Bygge- og anleggsvirksomhet	14
Varehandel.....	15
Reiseliv, overnatting og serveringsvirksomhet	15
Kultur og idrett	16
Næringsarealer avsatt i arealplan.....	16
Gjennomgående perspektiv	18
Klima- og miljøperspektiv	18
Folkehelseperspektiv.....	18
Anskaffelser.....	18
Delmål og tiltak	20
Den varme byen.....	20
Den kloke byen.....	22
Den smarte byen.....	24
Den modige byen.....	26
Handlingsdel	28
Økonomiske konsekvenser av tiltaksforslag	28
Tiltaksforslag i prioritert rekkefølge	28

FORORD

Kristiansund - En næringsvennlig kommune og samarbeidspartner

Vi har mål om å styrke Kristiansund som kommune, by og regionsenter på Nordmøre. Kommunen har gode forutsetninger innenfor helse, næringsliv, utdanning og kultur, men områdene må forvaltes riktig. Næringsplanen skal være et verktøy for å samles om de viktige og de riktige grepene for fremtidens Kristiansund og Nordmøre.

Kristiansund trenger aktive politikere som er fremoverlente, opptatt av vekst og utvikling, og som tør å ta kloke og fornuftige valg. Vi trenger blick for hele kommunen og regionen. Planen skal skape interesse og engasjement overfor næring i kommunen med mål om å fortsatt styrke Nordmøre.

Kristiansund kommune skal være en næringsvennlig kommune. Dette handler ikke bare om kommunens tilbud til innbyggerne, men dens evne til å samarbeide og aktivt samhandle med næringslivet, næringsorganisasjoner, utdanningssystem, forskning og innovasjonsmiljø.

All innovasjon og utvikling av næringsliv i kommunen i fremtiden må tuftes på bærekraft. Nye og eksisterende generasjoner må læres opp til å tenke energi, miljø og klima i en næringsvennlig kommune. Uten mer energi for å sikre et fortsatt grønt skifte i regionen vil næringslivs- og innovasjons utvikling settes i fare.

Vi vil ha fokus på å være tilgjengelig for næringsaktører. Kommunen skal opptre som en forutsigbar tilrettelegger og bidra til en smidig infrastruktur som gjør det enklere å være næringsaktør i vår kommune. Vi vil kommunisere tydelig de tilbud som finnes for næringsaktører.

En viktige avklaring for en positiv utvikling av næringslivet er å klargjøre rollene mellom de ulike utviklingsaktørene; kommunene, fylkeskommunen, næringsforum og organisasjoner.

Vi må starte tidlig for å skape en kultur for entreprenørskap og innovasjon. Næringslivsaktørene er positive til å bidra i enda større grad enn i dag til inspirasjon og opplysning for neste generasjon arbeidstakere og næringsliv. Allerede i barneskolen, og jevnlig gjennom hele skoleløpet, skal elevene i Kristiansundsskolen bli vist mulighetene lokalt næringsliv gir, gjennom hospitering, innovasjonscamper og arbeid med elev- og ungdomsbedrifter.

Det blir etablert et Newtonrom på Campus Kristiansund. Et tett samarbeid mellom lokalt næringsliv, skole og andre aktører det er naturlig å knytte seg til. Her vil elevene bli møtt med oppgaver som bygger fagforståelse og dybdelæring ved å koble teori og praksis.

Vi mener at Kristiansund og Nordmøre er best når vi står sammen. Samarbeid må baseres på raushet og forståelse for behovene til de man skal samarbeide med. Skal Kristiansund styrke sin posisjon som regionsenter må vi inkludere våre nabokommuner, vi må bli flinkere til å strekke ut en hånd til hele regionen. Skal regionen bli sterkere, må vi tørre å være ambisiøse i felleskap, og å dra lasset sammen.

Lokalpolitikk er avhengig av en tett kobling mot sentralpolitikk og omvendt, for å oppnå gjennomslagskraft. Folkevalgte i kommunen skal fortsatt ha tett og god dialog med våre politikere regionalt og sentralt.

Henrik Stensønes
Leder Hovedutvalg for næring og omstilling
Kristiansund kommune

INNLEDNING

Medvirkning og planprosess

Formålet med planen er å skape et felles grunnlag for samarbeid for å utvikle Kristiansundsregionens næringsliv som bidrar til vekst og verdiskaping på hele Nordmøre.

Strategisk næringsplan er en temaplan. Den beskriver Kristiansund kommunes mål, delmål og tiltak for næringsutvikling i denne perioden. Planen bygger på kommuneplanens samfunnsdel og nasjonale og regionale føringer.

Kristiansund kommunes visjon er å være «I medvind uansett vær» og være et regionsenter for Nordmøre med tydelige grunnverdier i forhold til samhandling, nyskaping, optimisme og raushet - «SNOR-verdier». Visjonen er sentral i arbeidet med omstillingen næringslivet står overfor. Kristiansund kommune skal gjennom en aktiv og tydelig politikk bidra til at FNs bærekraftsmål nås, ved å forsterke Kristiansunds fortrinn og skape og bevare arbeidsplasser som er økonomisk og miljømessig bærekraftig.

Planprosessen har sin forankring i Hovedutvalg for næring og omstilling, men har involvert flere aktører og innhentet grunnlagsinformasjon fra næringslivsundersøkelser og offentlig statistikk. Det har vært gjennomført workshops med næringslivet, og flere viktige næringslivsorganisasjoner og aktører har vært involvert i arbeidet. Dette er blant andre Kristiansund og Nordmøre Næringsforum, ON Ocean Network og Vindel.

Næringsplan 2024–2028 er en overordnet plan for all næringsutvikling, og tanken er at den skal rulleres hvert 4. år. Handlingsdelen kan gjennomgå årlig. Temaplanene Olje- og energiplan 2023–2028 og Landbruksplan er underordnet denne planen, og er spisset direkte mot næringene de representerer.

[Les Olje- og energiplan 2023–2028 på kommunens nettside \(kristiansund.kommune.no\)](https://www.kristiansund.kommune.no/olje-og-energiplan-2023-2028)

[Les Landbruksplan på kommunens nettside \(kristiansund.kommune.no\)](https://www.kristiansund.kommune.no/landbruksplan)

Bakgrunn for planen

Situasjonsbeskrivelse

Vi har naturgitte fordeler ved havet og maritime og offshorerelaterte næringer. Kommunen står ovenfor en omstillingsprosess til et mer bærekraftig samfunn. Framtidig redusert forbruk av fossilt brensel har konsekvenser for transportmiddel og arbeidsplasser. Vi har viktig kompetanse i oljenæringen som vurderes som omstillingsdyktig til nye fremtidsrettede næringer.

Endringer i utfordringsbildet er tilgangen til elektrisk energi fremover. Møre og Romsdal er i dag en importør av elektrisk energi, og om få år vil Norge trenge mer elektrisk energi på grunn av det grønne skiftet. Møre og Romsdal har stor andel kraftkrevende industri og er også stor på transport. 83 % av alle klimagassutslipp i fylket er relatert til utslipp fra industri og transport.

[Les om energistasjoner og ladepunkt på fylkeskommunens nettsider \(mrfylke.no\)](https://www.mrfylke.no/energistasjoner-og-ladepunkt)

Kristiansund har i dag ingen kraftkrevende industri, men nær 80 % av alle klimagassutslipp i kommunen er fra transportsektoren.

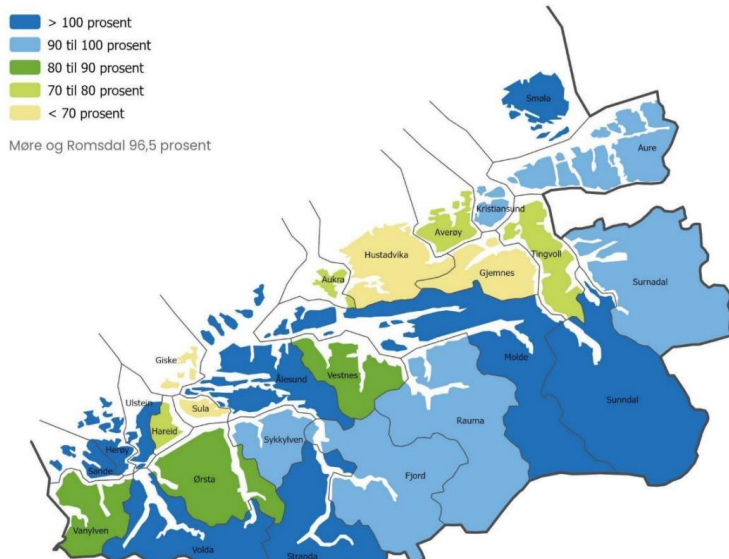
[Informasjon om utslipp av klimagasser i Norges kommuner og fylker finner du på Miljødirektoratets nettsider \(miljodirektoratet.no\).](https://www.miljodirektoratet.no/informasjon-om-utslipp-av-klimagasser-i-norges-kommuner-og-fylker)

Næringsutvikling er avhengig av mer fornybar energi og at det grønne skiftet opprettholdes. Et viktig element for å opprettholde næringsvirksomheten i kommunen og utvikle nye næringer er mer fornybar energiproduksjon og frigjøring av elektrisk energi i kommunen.

Arbeidsplassdekning

Vi har gjennom etableringen av Campus Kristiansund og kontor for Innovasjon Norge fått økt kompetanse innen miljø og bærekraftig næringsliv. I følge forskning bør et sterkt regionsenter være attraktivt for innpendling og ha flere arbeidsplasser enn byens innbyggere selv har bruk for (arbeidsplassdekning over 100 %). Dette er ikke tilfelle i 2023, med en arbeidsplassdekning på 98,4 %.

Arbeidsplassdekning, Møre og Romsdal per 4. kvartal 2022

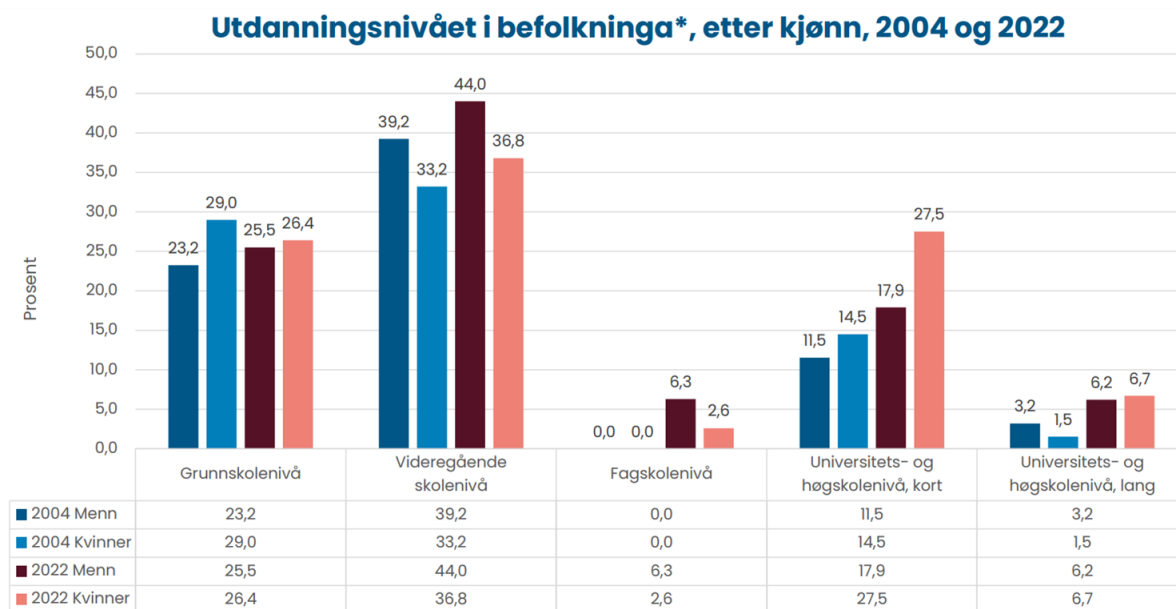

Kilde: Kommunestatistikk 2023

Illustrasjon som viser arbeidsplassdekningen i Møre og Romsdal per 4. kvartal 2022.

Utdanningsnivå

Kristiansund har en lavere andel av innbyggere med høyere utdanning, og Nordmøre en betydelig lavere andel enn fylket ellers. Andelen som tar høyere utdanning i Kristiansund er økende, noe som grafen under illustrerer godt.

Kilde: Kommunestatistikk 2023

Grafen viser utdanningsnivået i befolkningen i Kristiansund etter kjønn for årene 2004 og 2022.

Folketallsutvikling

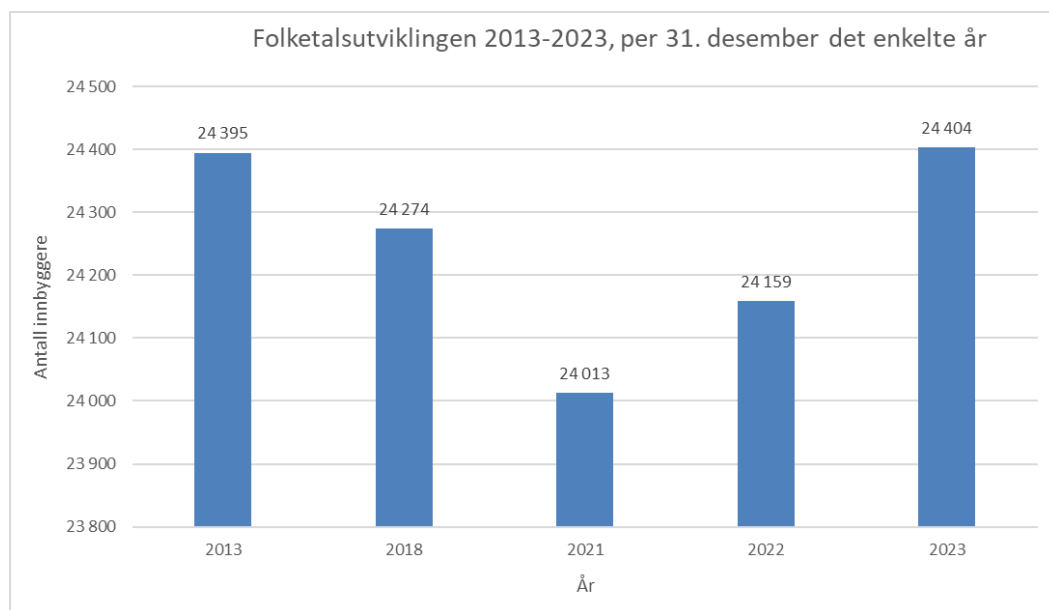
Kristiansund har en lav befolkningsvekst (samme utfordringer som resten av landet), men trenden viser nå en økende tilflytting.

[Statistikk om innbyggertall på Møre og Romsdal Fylkeskommune sin nettside \(mrfylke.no\).](#)

I Kristiansund har vi mange små og store bedrifter og noen av disse kan mangle kritiske ressurser som kompetanse, nettverk og kapital for å vokse. Bruk av virkemiddelapparatet, støtteordninger og øvrig hjelpeapparater viktig for vekst hos flere.

[Tall og fakta om små og mellomstore bedrifter på NHO sine nettsider \(nho.no\).](#)

Kristiansund har mange filialer av nasjonale og internasjonale selskaper som representerer vesentlige arbeidsplasser i vårt lokalmiljø og er viktige faktorer når vi skal rekruttere til regionen. Kompetanse og rekruttering til mange av våre næringer er utfordrende, dette krever en god samarbeidskultur og utnyttelse av ressurser på tvers av bedrifter.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Grafen viser folketallsutviklingen for Kristiansund i perioden 2013–2023.

Utviklingen viser at oljeprisfallet som startet i 2014, medførte at mange oljeselskap og oljeservice selskap nedbemannede, og dette fikk store konsekvenser for kommunen. Veksten stoppet opp, og vi fikk en liten nedgang i folketallet, frem til og med 3. kvartal 2021. Fra og med 4. kvartal 2021 har befolkningsutviklingen i Kristiansund vært positiv hvert kvartal, og antallet personer som flytter til Kristiansund øker for hvert år. Dette virker å være en tiltakende trend, som kan gi en forsterket positiv impuls til vekst i regionen.

Den tøffeste konkurransen om arbeidskraft er likevel ikke internt mellom regionene i Møre og Romsdal, men mellom fylkesregionen og storbyområdene Trondheim, Bergen og Østlandet.

Alderssammensetning

Møre og Romsdal har store utfordringer med befolkningsutviklingen i årene framover. Det blir langt flere eldre, samtidig som tallet på barn og unge går ned. Det gir færre og færre innbyggere i arbeidsfør alder. Vi vet at et variert arbeidsmarked med spennende stillinger, et godt kulturtilbud, sosiale møtesteder, utdanningstilbud/gode skoler, variert boligmarked og et positivt omdømme for regionen er viktige faktorer for å tiltrekke kompetent arbeidskraft.

Folketalspyramide, befolkning etter kjønn og alder, 2023 og 2035

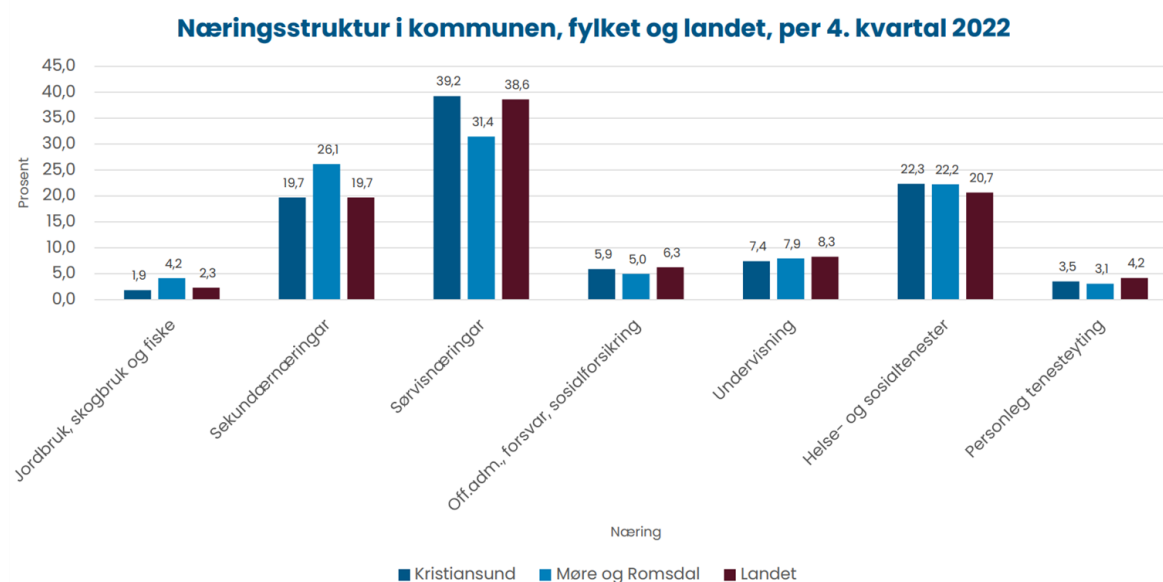

Kilde: Kommunestatistikk 2023

Grafen viser fordelingen av folketall etter kjønn og alder i Kristiansund i 2023 og 2035.

Grafen viser en vesentlig større mengde eldre innbyggere i aldersgruppen 50–69 år, kombinert med et mindre antall innbyggere i aldersgruppen 0–24 år. Alderssammensetningen indikerer en aldrende befolkning, noe som kan gi færre innbyggere i yrkesaktiv alder. Dette vil ha stor betydning for arbeidsstyrken de neste årene, og vi er da avhengig av å redusere utflytting og øke tilflytting for å opprettholde arbeidsstyrken og arbeidsplassene i regionen. Dette kan også påvirke kommuneøkonomien og tjenestetilbudene til innbyggerne fremover som konsekvens av for eksempel reduserte skatteinntekter.

Næringsstruktur

Kilde: Kommunestatistikk 2023

Grafen viser ansatte per næring i Kristiansund, Møre og Romsdal fylke og landet totalt.

Forenklet kan man si at primærnæringene (jordbruk, skogbruk og fiske) henter ut råvarer, som sekundærnæringene prosesserer og behandler, mens servicenæringene (tertiærnæringene) leverer tjenester både til disse produsentene og til forbrukerne av varene.

Grafen over sammenfatter noen næringer innenfor sekundærnæringer og servicenæringer (tertiærnæringer), og en definisjon på dette er:

- Sekundærnæringer inkluderer fabrikkvirksomhet, industri, olje og gass, bergverksdrift, bygg og anleggsvirksomhet og kraft- og vannforsyning. Felles for disse er at de arbeider med å videreforedle naturressurser til et annet produkt.
- Servicenæringer (tjenesteytende sektor) inkluderer varehandel, hotell- og restaurantnæringen, transport, lagring, informasjons- og kommunikasjonsnæringen (IKT), finansnæringen, privat og offentlig tjenesteyting. Felles for disse er at det er tjenesteyting i ulike variasjoner.

Kristiansund har i dag et variert næringsliv, og er dermed mer robust enn tidligere. Dette er en styrke for å rekruttere nye ansatte, og gir muligheter for jobb til begge i en familie. Dette er en stor fordel, men kan også være en utfordring om det blir for mange små miljøer som ikke er sterke nok til å utvikle seg lokalt.

Kultur og idrett

Kristiansund har et rikt kulturliv med varierende tilbud til alle aldersgrupper. Vi har et stort mangfold av frivillige organisasjoner med over 300 ulike lag, foreninger og organisasjoner som skaper aktiviteter innen kultur, kulturarv, idrett og natur- og friluftsliv.

Kommunen har et godt tilrettelagt tilbud når det gjelder idretts-, nærmiljø- og friluftsanlegg, og i anleggsregisteret er det registrert totalt 266 eksisterende anlegg i Kristiansund.

I Kristiansund finnes flere idrettshaller, fotballbaner både innendørs og utendørs, is- og skøytehall, klatrehall, tennisbaner, sandvolleyballbaner, skatepark, svømme- og badeanlegg, og et nytt og topp moderne anlegg for friidrett. På vinterstid er det også gode aktivitetstilbud med slalåmbakke og flere kilometer med skiløyper på Frei.

Flere profesjonelle kulturinstitusjoner er etablert i kommunen – opera, kunsthall og flere årlige festivaler med internasjonalt nedslagsfelt. Vi har små og store scener og utstillingsarenaer for ytringskultur, og flere viktige kulturnæringsaktører som Braatthallen LIVE og Kulturfabrikken.

Kristiansund Ballklubb er byens eliteserielag, og sikrer byen ukentlig markedsføring via nasjonale media.

Tilsammen gir dette Nordmøre store ringvirkninger i form av frivillig aktiviteter, stolthet, felles identitet og viktig synlighet.

Virkemiddelapparatet i Kristiansund

Vindel, innovasjonsselskapet for Nordmøre, er lokalisert i Kristiansund og med node i Surnadal. Vindel bidrar med kompetanse, nettverk og kapital til oppstartsbedrifter, etablert næringsliv og utviklingsprosjekter i regionen. De leverer også Hoppid-tjenesten, som er en gratis etablererveiledning som tilbys i Kristiansund kommune.

[Les om Vindel og tjenestene de tilbyr på selskapets nettside \(vindel.no\).](#)

Gjennom å være operatør av SIVAs Næringshageprogram og Inkubasjonsprogram kan Vindel gi etablerte bedrifter med vekstambisjoner og innovative oppstartsbedrifter tilgang på kritiske ressurser, nettverk og bedriftsveiledningstjenester til rabatterte priser. Gjennom sin tilknytning til den nasjonale innovasjonstrukturen, FoU-miljø og sitt mangfoldige økosystem kan bedrifter fra vår region enklere og raskere kobles mot sterke relevante nasjonale og internasjonale kompetansemiljø.

[Les om Siva på selskapets nettside \(siva.no\).](#)

Innovasjon Norge har fra 2023 egen rådgiver med kontor i Kristiansund, lokalisert sammen med utviklingsmiljøet i Campus. Innovasjon Norges hovedoppgave og samfunnsoppdrag er å sikre norsk økonomi og velstand gjennom å støtte nye og innovative bedrifter slik at vi har god næringssammensetning i Norge. Dette gjøres gjennom delmål om å stimulere til flere gode gründere, flere vekstkraftige bedrifter, og flere innovative næringsmiljøer.

[Les om Innovasjon Norge på selskapets nettside \(innovasjonnorge.no\).](#)

Kontaktpunkter for bedrifter i Kristiansund og Nordmøre

Navn	Informasjon
Kristiansund og Nordmøre næringsforum (KNN)	KNN er en ordinær næringsforening med 320 medlemmer og nedslagsfelt i Kristiansund, Averøy, Tingvoll. KNN arbeider for å styrke attraktivitet og næringsutvikling, og arbeider på overordnet nivå, i grensesnitt mellom bedriftene og opp mot kommuner/myndigheter for å sikre gode rammevilkår, attraktivitet med videre.
ON Ocean Network	ON Ocean Network et bedriftssamvirke for aktører tilknyttet havnæringene med 66 deltakere. Selskapets hovedoppgave er å utvikle og markedsføre regionens funksjon som node for havservice, og tiltrekke og tilrettelegge for ny havrelatert virksomhet i regionen.
Nordic Arena Kristiansund	Nordic Arena Kristiansund er et treffsted for relasjonsbygging og utvikling av forretningsvirksomhet i Kristiansund og Nordmøre. Her knyttes og utvikles de personlige relasjonene. Gjennom dette skapes økt omsetning og salg bedriftene mellom, og muligheter deles.

Offentlige institusjoner - utvikling av lokalsamfunn

Flere institusjoner er viktige for å skape en sammenheng mellom god helse, trivsel, arbeidsplasser og offentlige tjenester. Listen under er derfor ikke fullstendig.

Campus Kristiansund – det tverrfaglige miljøet fører til skaperkraft

Campus Kristiansund åpner høsten 2024. Her vil studenter fra ulike høyskoler og fagskole smeltes sammen med små og store næringsaktører, forskningsmiljø, virkemiddelapparat og gründere. Målet er at kunnskapsdeling skal gi grobunn og synergier for nyutvikling og innovasjon, og inspirere barn og unge til å utforske og reflektere. Dette etablerer et levende studentmiljø midt i hjertet av Kristiansund. Avstanden mellom forskning og næringsutvikling vil bli mindre, og legge til rette for et sterkere samarbeid.

Fotograf: Ingunn Strand, Kristiansund kommune
Bilde av Campus Kristiansund.

Normoria – kulturhuset i Kristiansund

Normoria åpner høsten 2025 og samler kulturskole, museum, bibliotek og Operaen i Kristiansund. Det frodige kunst- og kulturlivet gjør det godt å bo på Nordmøre for folk i alle aldre, og det er stadig flere som jobber i denne næringen. Verdiskapningen i bransjen må ikke undervurderes, men den må utvikle seg videre slik som alle andre næringer.

Normoria krever et profesjonelt apparat både i drift av huset og produksjonsapparat for scenekunst, og vil være en arbeidsplass for omtrent 70-80 kulturmedarbeidere. Volum av egenproduksjon forventes å gå opp. Vi kan sette opp mer krevende produksjoner og vi kan også i større grad ta imot omreisende oppsetninger.

Et større og mer profesjonelt miljø vil tiltrekke seg enda mer kompetente kunst- og kulturarbeidere som i sin tur vil produsere mer og med høyere kunstnerisk kvalitet. Nye former for samarbeid og kulturuttrykk vil oppstå ved at kulturskole, museum, bibliotek og operaen er samlokaliserte og benytter de samme fasilitetene.

Kilde Henning Larsen Architects
Illustrasjon av Normoria i Kristiansund.

Distriktsmedisinsk senter Kristiansund (DMS)

Gjennom etableringen av DMS Kristiansund er det en målsetning at «DMS Kristiansund gir fremtidsrettede helsetjenester av fremragende kvalitet» (Prosjektoppdrag – etablering av DMS Kristiansund). Dette innebærer ambisjoner om å bli det DMS i Norge som tilbyr det bredeste spekter av helsetjenester, i et samarbeid mellom primær, spesialist og private leverandører av helsetjenester.

DMS Kristiansund skal ha full drift på spesialisthelsetjenester fra 2025, og videre utvikling og innflytting med andre aktører i 2026–2027.

Kilde: Sykehusbygg
Illustrasjon av DMS Kristiansund.

Helseinnovasjonssenteret

Senteret ble etablert i Kristiansund i 2017 som en offentlig aktør, og jobber for en mer bærekraftig organisering av helsetjenestetilbudet i Norge. Sammen med sine samarbeidspartnere og innbyggerne søker de å finne nye løsninger på nasjonale helseutfordringer gjennom kunnskap, forskning, utvikling og innovasjon. Senteret er fritt og uavhengig, og arbeider for økt samarbeid på tvers av sektorer, omsorgsnivå og miljø.

Kristiansund og Nordmøre havn (KNH)

Kristiansund har stor andel transport til vanns, og 61 % av alle klimautslipp i kommunen er relatert mot sjøfart.

[Les om utslipp av klimagasser i Norges kommuner og fylker på Miljødirektoratets nettside \(miljodirektoratet.no\).](#)

Det er derfor viktig at KNH har tatt ansvar, tenker bærekraft og har satset sterkt på landstrøm til skip som legger til kai i kommunen. Sammen med flere havner, turistdestinasjonsselskap og flere rederi arbeides det blant annet med bærekraftige løsninger for cruisetrafikken.

[Les om felles satsing for mer bærekraftig cruiseturisme på KNH sin nettside \(knhavn.no\).](#)

Kristiansund kommune, Hovedutvalg for næring og omstilling og Energiutvalget

Kristiansund kommune ønsker å være en samarbeidspartner til innovasjonsutvikling, opprettholdelse av eksisterende næringer og etablering av nye. Kommunen har egen næringskonsulent som bidrar til samarbeid mellom politikere og næringsliv. Kommunen har egne utvalg; Hovedutvalg for næring og omstilling og Energiutvalget, som skal arbeide med relaterte saker og bidra til at Kristiansund kommune arbeider for tilrettelegging av et fremtidig bærekraftig næringsliv i kommunen.

Overordnede føringer

Et urolig verdensbilde med krig i Europa og en energikrise som skaper uro blant europeiske forbrukere skaper utfordringer for lokalt næringsliv.

FNs bærekraftsmål utgjør det overordnede rammeverket for utviklingen av Kristiansundssamfunnet.

De globale klimautfordringene krever omstilling til et samfunn der vekst og utvikling skjer innenfor naturens tålegrense. Omstillingen til et lavutslippssamfunn vil kreve at klimagassutslippene blir halvert innen 2030. For å få til dette må det utvikles ny teknologi, og adferd og vaner må endres. Nye produkter og tjenester må utvikles slik at de gir mindre negative konsekvenser for klima og miljø enn i dag.

Kristiansund kommune kan spille en viktig rolle i dette arbeidet, og bidra til utvikling av lavutslippsløsninger. Gjennom planverk kan kommunen gi føringer for lokalisering, utforming og utbygging av ny næringsvirksomhet på en måte som reduserer miljø- og klimapåvirkning. Gjennom anskaffelser stiller kommunen krav til energiforbruk, materialvalg og gjenvinning, og i spill med private aktører og tjenesteleverandører påvirkes samfunnsutviklingen i en bærekraftig retning.

I henhold til Plan- og bygningsloven § 6-1 skal regjeringen hvert fjerde år legge frem nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging for å fremme bærekraftig utvikling i hele landet. Disse skal kommuner og fylkeskommuner følge opp i sitt planarbeid. I gjeldende føringer for 2023–2027 legges det spesielt vekt på følgende hovedområder:

- Vekstkraftige regioner og lokalsamfunn i hele landet.
- Bærekraftig areal og transportutvikling.
- Byer og tettsteder det er godt å bo og leve i.

Internasjonale, nasjonale og regionale føringer

Punktliste med lenker:

- [FNs bærekraftsmål \(fn.no\)](#)
- [Nasjonal satsing på fornybar energiproduksjon \(regjeringen.no\)](#)
- [Stortingsmelding 13, Klimaplan for 2021-2030 \(regjeringa.no\)](#)
- [Hele Norge eksporterer \(helenorgeeksporterer.no\)](#)
- [Revidert Nasjonalbudsjett 2021, et enklere virkemiddelapparat og mer til grønn næringsutvikling \(innovasjon norge.no\)](#)
- [Regional næringsutvikling \(regjeringa.no\)](#)
- [Fylkesplan for berekraftsfylket Møre og Romsdal 2021 – 2024 \(mrfylke.no\)](#)
- [Regional planstrategi \(RPS\) er fylkeskommunen sitt grunnleggende plandokument som viser de største utfordringene og mulighetene for fylket fremover, og hvilke planer de har for å møte disse \(mrfylke.no\)](#)
- [Fylkesstrategi for forskning og innovasjon - Samarbeid for vekst \(mrfylke.no\)](#)

Kommunale føringer

Kommuneplanens samfunnsdel danner grunnlaget for hvordan vi skal løse vårt samfunnsoppdrag. Den viser en retning for Kristiansund inn i vår nære fremtid og danner utgangspunktet for hvordan vi skal ivareta kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver.

FNs bærekraftsmål utgjør det overordnede rammeverket for utviklingen av Kristiansundsamfunnet. Vi har oversatt og omformulert de globale målene til 10 lokale bærekraftsmål som passer til våre utfordringer og muligheter.

Med bakgrunn i de 10 lokale bærekraftsmålene er det definert følgende satsingsområder i kommuneplanen:

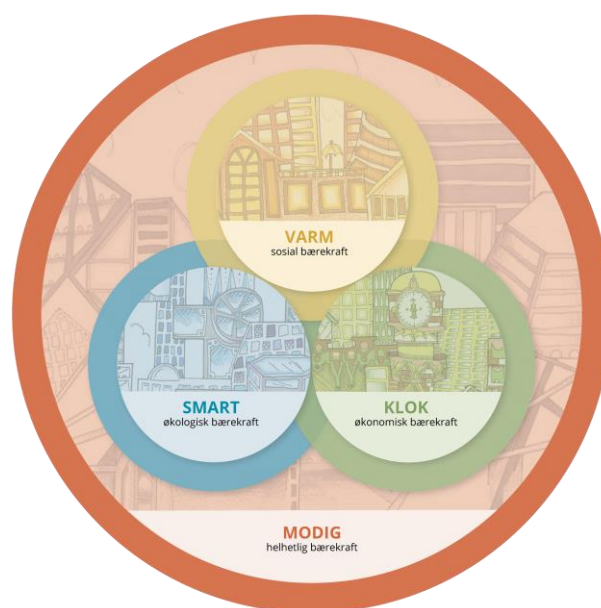
- Den varme byen
- Den kloke byen
- Den smarte byen
- Den modige byen

I tillegg er menneskelige ressurser og økonomi sentrale satsingsområder for kommunen.

Alle satsingsområdene er tverrsektorielle. Det betyr at de gjelder for alle tjenesteområdene, og at vi må arbeide sammen på tvers av sektorene for å oppnå den utviklingen vi ønsker. For hvert satsingsområde er det definert hovedmål og strategier.

De 4 "byene" illustrerer våre dimensjoner for bærekraft, vår visjon og framtidens Kristiansund.:

- Sosial bærekraft – varm
- Økonomisk bærekraft – klok
- Økologisk bærekraft – smart
- Helhetlig bærekraft – modig

NÆRINGSSAMMENSETTING

Infrastruktur

Fortsatt investering i infrastruktur, som samferdsel og kraftforsyning, er viktig for å få utvikling av næringsaktivitet og arbeidsplasser i kommunen. Samferdselsløsninger for hele Nordmøre vil øke tilgjengeligheten mellom kommunene, både på indre og ytre Nordmøre. Det er viktig at det jobbes mot å skape et større bo- og arbeidsmarked i regionen. Dette vil medføre økt rekruttering og muligheter for å skape større og sterkere næringsklynger, noe som igjen øker verdiskapningen for næringslivet og bedre rekruttering til det offentlige. Kristiansund har potensial for økt etterspørsel etter sjøtransport, og har allerede et etablert interkommunalt havnesamarbeid.

Infrastruktur energi

Det er begrenset tilgang på kraft i vårt område, og dette er den mest kritiske faktor for vårt distrikt. Arbeidet med planlegging av linje fra Isfjorden til Istad med trafo 420/132kV er påbegynt av Statnett. Det muliggjør ny 132 kV-linje via Averøy til Kristiansund. Dette vil i så fall bedre kraftsituasjonen noe, men er likevel for lite for behovet i vårt område. Det jobbes også med en mulighet for kraft ut til Tjeldbergodden med en 420 kV-linje, noe som da vil sørge for en forbedret strømtilførsel til vårt område. Statkraft er per i dag ikke kommet lengre med denne planen. Temaet er ytterligere omtalt i kommunens olje- og energiplan.

Infrastruktur samferdsel

Sentrale satsningsområder:

- Ny bompengefinansiert innfartsvei er vedtatt av bystyret, og sendt til videre politisk behandling.
[Mer informasjon om innfartsveien finner du på nettsiden til Bypakke Kristiansund \(bypakkekristiansund.no\).](https://www.kristiansund.no/bypakke-kristiansund)
- En trygg og effektiv reise- og pendlervei, sykehusveien, mellom Kristiansund/ytre Nordmøre og Hjelset er viktig for at ansatte blir boende og for rekrutteringen til Sykehuset i Nordmøre og Romsdal. Dette er også viktig for at pasientene skal ha en best mulig og raskest mulig transport til og fra det nye sykehuset på Hjelset.
- Ny fergeforbindelse mellom Aure og Hitra vil bidra til en sterkere havbruksregion. Dette vil gi økt nærhet til Kvernberget flyplass, Campus og andre tilbud i Kristiansund, og være med på å bygge en større region.
[Mer informasjon om fergeforbindelsen finner du på Tjelbergodden Utvikling sine nettsider \(tbu.no\).](https://www.kristiansund.no/tjelbergodden)
- Store fergefrie forbindelser i vårt område, som Todalsfjordprosjektet (ferjefri kryssing av Todalsfjorden), Halsafjordsambandet (ferjefri kryssing av Halsafjorden for E39), Tunnel under Edøyfjorden (ferjefri kryssing av Edøyfjorden og fastlandsforbindelse for Smøla), Tunnel under Talgsjøen (ferjefri kryssing av Talgsjøen), er viktige satsningsområder fremover for å styrke kommunikasjonene både på ytre og indre Nordmøre. Dette vil igjen ha positive effekter på samhandling og næringsetablering i regionen.
[Mer informasjon om Todalsfjordprosjektet finner du på deres nettside \(todalsfjordprosjektet.no\).](https://www.kristiansund.no/todalsfjordprosjektet)
[Mer informasjon om Halsafjordsambandet finner du på deres nettside \(halsafjordsambandet.no\).](https://www.kristiansund.no/halsafjordsambandet)
[Mer informasjon om tunnelene finner du på Kristiansund og Nordmøre Næringsforum sine nettsider \(knn.no\).](https://www.kristiansund.no/knn)
- Utvikling av Kvernberget lufthavn med ny felles terminal, noe som vil både modernisere og effektivisere flyplassen.
[Mer informasjon om utviklingen av flyplassen og Kvernberget Vekst finner du på KNN sine nettsider \(knn.no\).](https://www.kristiansund.no/knn)
- Helikoptertrafikken må opprettholdes og videreutvikles.
- Omlegging og utvidelse av kollektiv tilbudet i form av buss og sundbåt er også under behandling. Sundbåten har åpnet nytt anløpssted i Melkvikan i 2023, og bussrutene må sees på i sammenheng med behovet for bedre regularitet. Dette gjelder spesielt på Frei, men også generelt i kommunen. Parkering i nærheten av sundbåtanløp, for enkel tilgang til anløpssted er også viktig.
[Mer informasjon om sundbåten finner du på selskapets nettside \(sundbaten.no\).](https://www.kristiansund.no/sundbaten)
- Bussforbindelser som knytter oss mot Molde og Ålesund i sørvest, Trondheim i øst, og Oppdal i sørøst er viktige forbindelser for kommunikasjon fra og til Kristiansund.
- Hurtigbåten er et annet viktig kommunikasjonsmiddel mot ytre Nordmøre og Trøndelag.
- En god bussforbindelse, med tilstrekkelig regularitet knyttet til det nye sykehuset for Nordmøre og Romsdal, på Hjelset, er en viktig forutsetning for arbeidspendling og pasienttransport til og fra sykehuset.
- Kristiansund har potensial for økt etterspørsel etter sjøtransport, og har allerede et etablert interkommunalt havnesamarbeid.
- Parkeringsmuligheter i sentrum er viktig for næringsutvikling og et levende sentrum. Parkeringshus på en dertil egnet plass er en mulig løsning, og parkeringshus i fjell er en annen mulig løsning på behovet. Det er startet et forprosjekt for parkeringshus i fjell for å utrede dette.

Digital infrastruktur

Kristiansund har fra 2016 jobbet strukturert med kommunens digitale innovasjonsarbeid gjennom planen Kommunal Digital Gestalt (KDG). Erkjennelsen fra denne perioden er at vi trenger en helhetlig tilnærming til vår digitale innovasjon og transformasjon. Dette arbeidet startet med en endring av vår grunnstruktur; hvordan vi er koblet sammen. I 2018 ferdigstilte vi vår «Zero Trust Architecture» som er en ny måte å tenke sikkerhet på. For dette arbeidet kom vi på 2. plass i European Public Service Awards, bak Barcelona. Siden resultatet av arbeidet må vurderes og måles iverksatte vi gjennomgående virksomhetsstyring fra 2019. For dette har vi vunnet både Farmandprisen, Kommunekompasset og Framsiktprisen.

Vår nye digital plattform er innbydende overfor nye innovasjoner og terskelen for innovasjon i Kristiansund er kanskje den laveste i kommunenorge. Vår digitale plan bygger på en teori om at man kan oppnå virksomhetskritiske mål på en strukturell måte. Dette fikk vi erfart under pandemien. I løpet av bare få uker i pandemiens start hadde vi utviklet og satt i drift en løsning for overvåking av syke og håndtering av logistikken rundt massevaksinering. Denne ble selvfølgelig tilbudt andre kommuner, og 600 000 norske borgere har benyttet denne løsningen til over en million vaksiner. I samme ånd og på samme struktur har vi nå utviklet e-lås, overvåking av vannlekkasjer, måling av bærekraftsdata og mye mer. Den digitale innovasjonen er flyttet ut i Avdeling for Utvikling og Digital Innovasjon (AUDI). I hverdagen jobber de tett opp mot Møre og Romsdal fylkeskommune, Statsforvalteren og KS for å sikre at løsningene blir tilgjengelige for så mange kommuner som mulig.

Havrommet

Verdiskaping basert på ressursene i havet har gitt vår region unik kompetanse, erfaringsbasert så vel som formell kompetanse. Vår evne til å utnytte mulighetene havet gir er avgjørende for den fremtidige verdiskapningen i regionen.

Det havbaserte næringslivet i vår kommune står ovenfor store muligheter. Kristiansundsregionen har i dag en sterk posisjon innen ulike havrelaterte næringer, og vi har store muligheter for å videreutvikle vår rolle og posisjon. Selv om vi har et svært variert og mangfoldig næringsliv har det over tid vokst frem store og sterke fagmiljøer som i større grad samler aktører i klynger.

Oppdrett og oppdrettsservice er eksempel på at vi har et innovativt og utviklingsorientert gründermiljø. Miljøet effektiviserer arbeidet på merdkanten, med aktører som har en sterk nasjonal posisjon innen havservice, nye teknologiske løsninger og i spennende partnerskap med verdensledende leverandører. Denne næringen har hatt en stor vekst over lengre tid, og det er fortsatt et stort potensiale for vekst.

Olje- og gassindustrien skal fortsette å utvikle de modne områdene i Norskehavet. Ytterligere informasjon om dette er omtalt i kommunens olje- og energiplan.

Havvind er en ny mulighet, hvor vi har levert høringsuttalelse, og har signalisert interesse for deltakelse. Ytterligere informasjon om dette er omtalt i kommunens olje- og energiplan.

[Les kommunens hørings svar på regjeringens nettside \(regjeringen.no\).](#)

Havbunnsmineraler er en annen mulighet, hvor vi også har levert høringsuttalelse, og signalisert interesse for deltakelse. Ytterligere informasjon om dette er omtalt i kommunens olje- og energiplan.

[Olje- og energiplanen finner du på kommunens nettside \(kristiansund.kommune.no\).](#)

Bygge- og anleggsvirksomhet

Kristiansund har mange bedrifter innenfor bygg- og anleggsbransjen. Dette består av alle praktiske håndverk innenfor bransjen, som for eksempel tømrere, betongarbeidere, snekkere, rørleggere, elektrikere, murer, ventilasjons- og blikkenslagere, malere, anleggsarbeidere og servicenæringer knyttet opp mot denne bransjen. Store prosjekter er allerede under oppføring, eksempelvis Campus Kristiansund, Normoria og nytt hotell. Store investeringer har vært gjort på byggesiden de siste årene, og det vil nok bli en svak nedgang i de største nye offentlige byggeprosjektene en periode fremover.

Samlet hadde byggenæringen i Møre og Romsdal en omsetning på cirka 27 milliarder kroner i 2022. I Kristiansund har vi hatt en sterk vekst innenfor næringsbygg, men ser nå at det er en nedgang på igangsetting av nye boliger. Samtidig har det tatt seg opp med arbeid rundt vedlikehold og rehabilitering. Nettoinnflyttingen for 2022 var positiv for Kristiansund. Det forventes stabile tall i de nærmeste årene, og behovet for nye boliger vil være stort om ikke boligbyggingen kommer opp igjen på normalt nivå innen rimelig tid.

Kristiansund har mange aktører som er aktive i bygg- og anleggsnæringen, og det var en liten oppgang i antall aktører fra 2021 til 2022. Det forventes ikke noen store nyetableringer de nærmeste år, men når boligbyggingen tar seg opp igjen forventes det at antall nyetableringer i regionene følger etter.

Varehandel

Kristiansund har to store handelssentrum, på Løkkemyra og i sentrum. Disse områdene består av et stort utvalg butikker i ulike bransjer og er et naturlig handelssentrum for Kristiansund og kommunene rundt oss.

På Løkkemyra er handelsbedriftene spredt i flere større og mindre bygg, gjerne samlokalisert i større enheter, med Alti Futura som det største med sine 57 butikker. I tillegg til vanlig detaljhandel som man finner på Alti Futura, finner man her de store arealkrevende varehandelsbedriftene som ikke får plass i sentrum. Området med storhandel er tiltrekkende for alle som bor i Kristiansund og som i tillegg gjør området attraktivt for kommunene rundt oss.

Løkkemyra har vært området hvor handelsnæringen har vokst mest i de senere år, og har blitt et moderne handelssentrum. Det er på Løkkemyra vi kan legge til rette for nye arealkrevende næringsdrivende og dette er derfor ett viktig handelsområde for regionbyen Kristiansund. Handelsområdet har, som så mange andre byer i Norge, utviklet seg i et område utenfor sentrum av byen, både på grunn av ledig næringsareal og parkeringsmuligheter. Vi opplever fortsatt området som attraktivt, med stadig nye spennende etableringer.

I sentrum av Kristiansund ligger det andre store handelsområdet, med Alti Storkaia med sine 40 butikker som det største senteret. Her skaper vi varehandel hvor vi kan by på følelser som man ikke kan klare å skape på Løkkemyra. Den gode opplevelsen av små lokale butikker, følelsen av å ha ett sentrum midt i et havnebasseng med sjø og båtliv, grønne lunger, fargerike gårder og i tillegg bor det folk innimellom butikkene. Dette gjør det ekstra attraktivt med restaurantopplevelser, hotellovernattinger og underholdning, som igjen fører til mer varehandel i sentrum.

Næringsaktørene innenfor varehandel ønsker vekst i Kristiansund, og etableringen av Campus Kristiansund og Normoria vil også forsterke dette.

Faktatall

Endring av handelen målt i omsetning på sentrene i 2023 i % er som følger:

- Alti Futura + 15 %
- Alti Storkaia + 4 %

Antall besøkende kunder/gjester på sentrene i 2023:

- Alti Futura 1 535 000 personer (+ 4 % økning fra 2022)
- Alti Storkaia 1 219 000 personer (- 7 % endring fra 2022)

Dette viser at det er vekst både i omsetning og kunde/gjestetall på Alti Futura. På Alti Storkaia er det vekst i omsetning, men reduksjon i antall kunder/gjestebesøk.

Reiseliv, overnatting og serveringsvirksomhet

Kristiansund ligger nord i fjordnorgeregionen, og ligger i en populær ferdselsåre for tilreisende til regionen. Nasjonal turistveg Atlanterhavsvegen er en av Norges mest besøkte turistattraksjoner, i tillegg til at fiskeværret Grip og Smøla-Veiholmen er meget populære reisemål i og rundt kommunen.

Det har gjennom mange år vært meget høyt belegg på hotell og restauranter i Kristiansund. Belegget skyldes en stor andel bedrifts- og yrkesreisende som har kommet på grunn av stor offshore aktivitet. Det er i 2022 registrert i alt 169 078 gjestedøgn i Kristiansund kommune, og en stor andel av disse er norske gjester (norske gjester 142 782, utenlandske gjester 26 296).

Kristiansund hadde i 2019 en omsetning fra reiselivet (overnatting, servering og aktiviteter) på 450 millioner kroner, sysselsatte 750 personer, og verdiskaping fra reiselivet på over 200 millioner kroner. Her er det også store ringvirkninger utover de rene reiselivsbedriftene som for eksempel handel, service og transport (Menon Economics 2021).

Hovedsesongen for reiselivet i regionen er fra mai til september, høysesong i juli måned. Vi er fremdeles ikke en helårsdestinasjon. Cruiseanløp er en viktig del av dette.

Basis for god reisemålsledelse og besøksforvaltning ligger i merkeordningen «Bærekraftig reisemål». Kristiansund er enda ikke sertifisert.

Kristiansund kommune er en av de største aksjonærene i destinasjonsselskapet Visit Nordmøre og Romsdal AS (Visit Nordvest) som er felles markeds- og utviklingsorgan for alle kommunene i Nordmøre og Romsdal.

Kultur og idrett

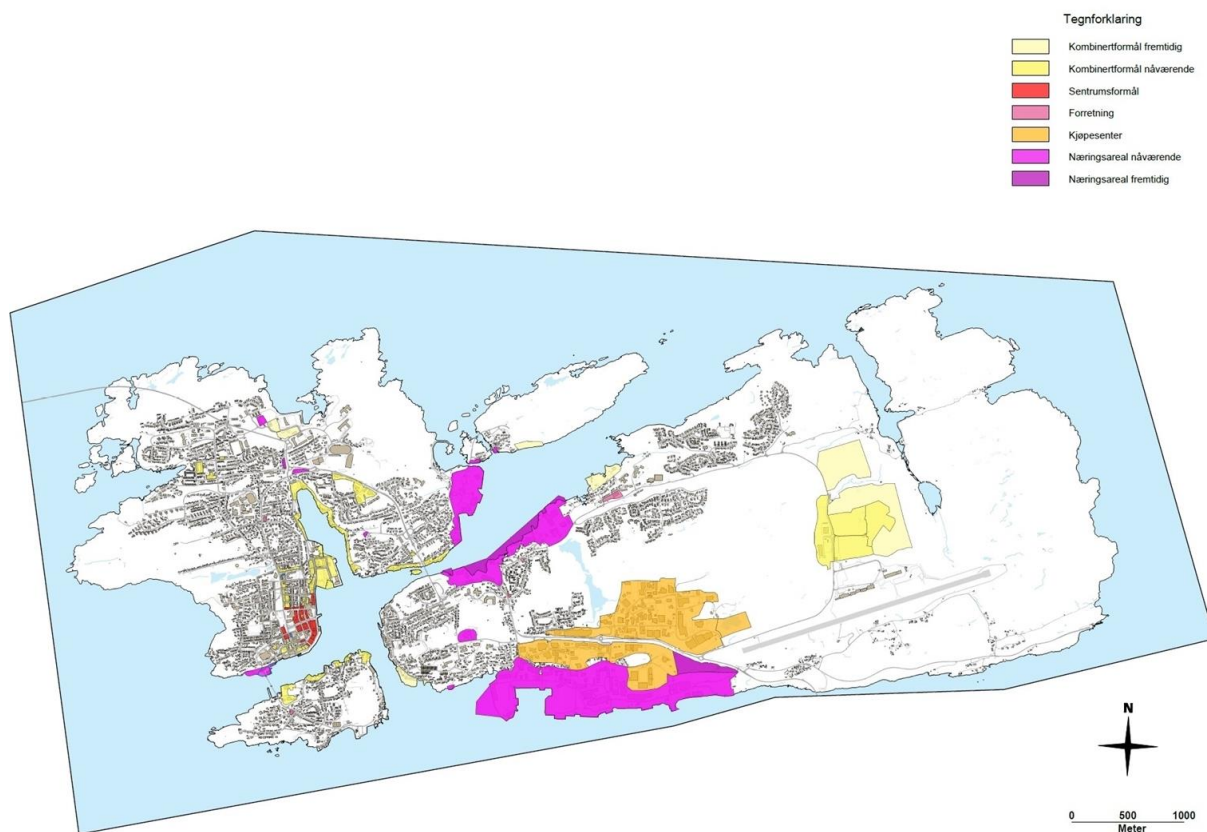
Kristiansund har et rikt kulturliv med varierende tilbud til alle aldersgrupper. Vi har et stort mangfold av frivillige organisasjoner med over 300 ulike lag, foreninger og organisasjoner som skaper aktiviteter innen kultur, kulturarv, idrett og natur- og friluftsliv.

Kommunen har et godt tilrettelagt tilbud når det gjelder idretts-, nærmiljø- og friluftsanlegg, og i anleggsregisteret er det registrert totalt 266 eksisterende anlegg i Kristiansund. I Kristiansund finnes flere idrettshaller, fotballbaner både innendørs og utendørs, is- og skøytehall, klatrehall, tennisbaner, sandvolleyballbaner, skatepark, svømme- og badeanlegg, og et nytt og topp moderne anlegg for friidrett. På vinterstid er det også gode aktivitetstilbud med slalåmbakke og flere kilometer med skiløyper på Frei.

Flere profesjonelle kulturinstitusjoner er etablert i kommunen – opera, kunsthall og flere årlige festivaler med internasjonalt nedslagsfelt. Vi har små og store scener og utstillingsarenaer for yringskultur, og flere viktige kulturnæringsaktører som Braatthallen LIVE og Kulturfabrikken.

Kristiansund Ballklubb er byens eliteserielag, og sikrer byen ukentlig markedsføring via nasjonale media. Dette gir store ringvirkninger i form av frivillig aktiviteter, stolthet, felles identitet og sponsorene viktig synlighet.

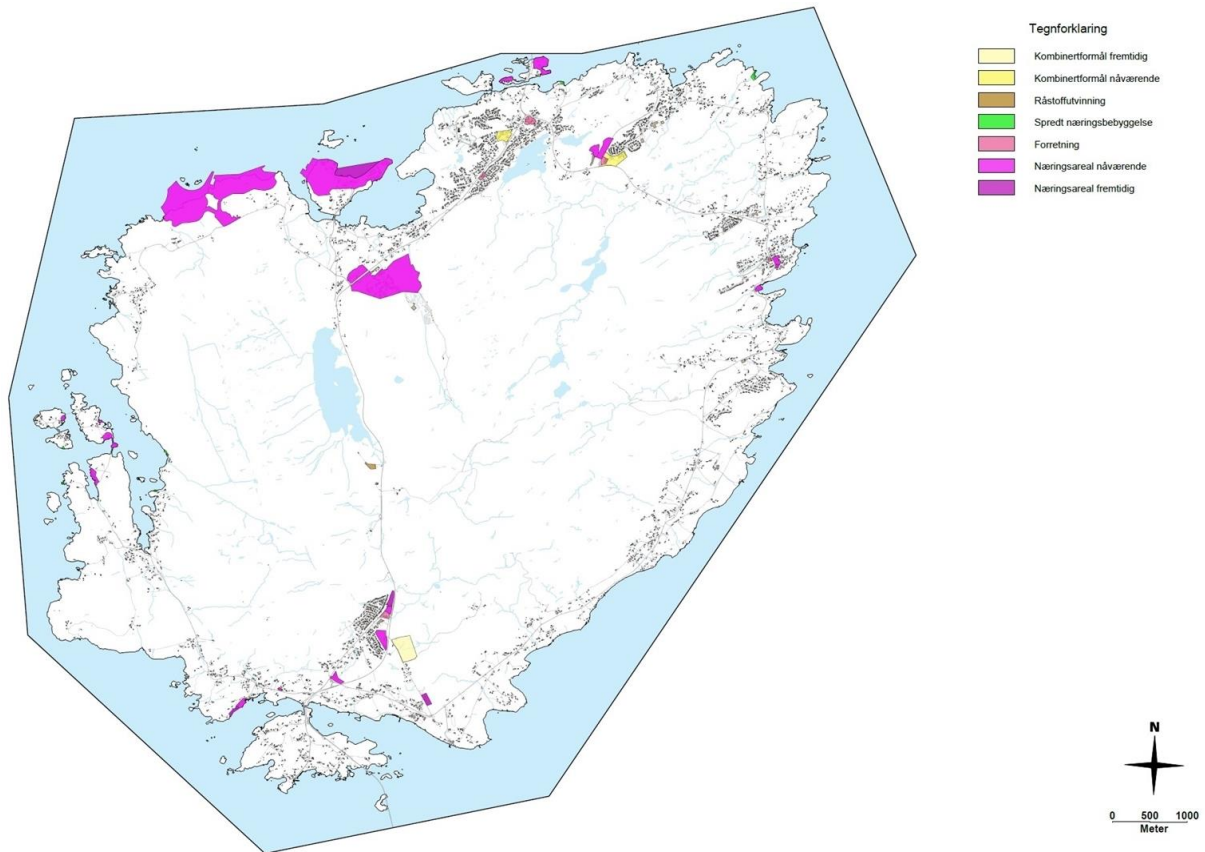
Næringsarealer avsatt i arealplan

Oversikt hentet fra kommuneplanens arealdel. Kombinertformål åpner for en kombinasjon av formål. Se bestemmelser til kommuneplanens arealdel for en detaljert oversikt for de respektive.

Oversikt over områder avsatt til næringsrelatert aktivitet i overordna arealplaner på Frei.

Oversikt hentet fra kommuneplanens arealdel. Kombinertformål åpner for en kombinasjon av formål. Se bestemmelser til kommuneplanens arealdel for en detaljert oversikt for de respektive.

GJENNOMGÅENDE PERSPEKTIV

Klima- og miljøperspektiv

FNs bærekraftsmål utgjør det overordnede rammeverket for utviklingen av Kristiansundsamfunnet.

De globale klimautfordringene krever en omstilling til et samfunn der vekst og utvikling skjer innenfor naturens tålegrense. Omstillingen til et lavutslippssamfunn vil kreve at klimagassutslippene blir halvert innen 2030. For å få til dette må det utvikles ny teknologi, adferd og vaner må endres. Nye produkter og tjenester må utvikles slik at de gir mindre negative konsekvenser for klima og miljø enn i dag.

De største utslippssektorene innenfor kommunen er i dag er sjøfart (59,6 %), veitrafikk (19,3 %) og annen mobil forbrenning (6,6%). Industri, olje og gass står for 3,95 % av de totale utslippene. I 2021 var de totale utslippstallene fra hele Kristiansund kommune på 77 933,4 tonn CO₂-ekvivalenter.

[Les mer om utslipp av klimagasser i Norges kommuner og fylker på Miljødirektoratet sine nettsider \(miljodirektoratet.no\).](#)

Tap av natur har negativ innvirkning på klimagassutslipp, og kan forstyrre eller gi ødeleggelser av sårbare økosystemer på land og i vann. Arealbruk er derfor en viktig faktor for å nå klimamålene, og må ligge til grunn for videreutvikling av næringer i dag, og fremtidens nye næringer.

Kristiansund kommune kan spille en viktig rolle i dette arbeidet, og bidra til utvikling av lavutslippsløsninger. Gjennom planverk kan kommunen gi føringer for lokalisering, utforming og utbygging av ny næringsvirksomhet på en måte som reduserer miljø- og klimapåvirkning. Gjennom anskaffelser stiller kommunen krav til energiforbruk, materialvalg og gjenvinning, og i spill med private aktører og tjenesteleverandører påvirkes samfunnsutviklingen i en bærekraftig retning.

Folkehelseperspektiv

Sosialt bærekraftig samfunn handler om et samfunn preget av tillit, trygghet, tilhørighet og mulighet for arbeid, utdanning og gode nærmiljø. Sosial bærekraft og folkehelse handler om å fremme en samfunnsutvikling som setter menneskelige behov i sentrum, involverer våre innbyggere og legge til rette for deltakelse og samarbeid. God helse, livskvalitet, mestring og trivsel henger sammen. God variasjon, spennende og innovative arbeidsplasser, samt et mangfoldig idretts- og kulturtilbud, er viktig for tilhørighet til lokalmiljøet og kommunen, og hindre utenforskap. Høy deltakelse i arbeidslivet er også avgjørende for velferdsstatens bærekraft.

Kristiansund byr på spennende muligheter for friluftsliv i variert natur, turløyper, fiskeplasser, klatrefelt og badeplasser. Vi har 16 statlig sikrede friluftsområder som sikrer allmenn tilgjengelighet.

Anskaffelser

Lov om offentlige anskaffelser er et komplisert og stort fagområde. Anskaffelser står for om lag en 40 % av kommunens samlede utgifter, varer og tjenester 23 % og bygg og anlegg 17 %. Gode anskaffelsesprosesser, med tilstrekkelig konkurranse og gjennomtenkte anbudsprosesser kan potensielt spare kommunen for unødvendige utgifter. Menon (2012) har anslått at det offentlige kan spare minimum 10–15 % på profesjonelle anbudsprosesser. Dette stemmer godt med beregninger og erfaringer gjort av innkjøpstjenesten i kommunen der man i snitt regner med en besparelse på 20 % på hver nye inngåtte rammeavtale. På den andre siden kan manglende etterlevelse av regelverket gjøre kommunen erstatningspliktig samt føre til økte utgifter.

Kristiansund kommune sitt innkjøpsreglement skal sikre at kommunens ressurser blir effektivt utnyttet, samt at anskaffelser blir foretatt i henhold til gjeldende lover, forskrifter og kommunale retningslinjer og reglement. Innkjøpsreglementet gjelder for alle innkjøp til rettssubjektet Kristiansund kommune, for eksempel kjøp av varer, tjenester og bygge- og anleggskontrakter.

[Les innkjøpsreglementet på kommunens nettside \(kristiansund.kommune.no\)](#)

Samfunnsutvikling

Gjennom bevisste anskaffelsesprosesser og klare styringsmål kan kommunen bruke sin markedsrett til å nå egne mål for samfunnsutvikling. Kommunen er en stor og viktig oppdragsgiver overfor lokalt næringsliv, og som deltaker i Nordmøre Interkommunale Innkjøpsamarbeid (NII) er man en betydelig aktør regionalt og nasjonalt. Gjennom å stille krav som sørger for at leverandørene må strekke seg litt lenger for å levere til kommunen kan man være en pådriver for innovasjon og næringsutvikling, om det gjøres på riktig måte.

Mål og strategier beskrevet i kommuneplanens samfunnsdel skal legges til grunn i alle anskaffelser på egnet måte.

[Les kommuneplanens samfunnsdel på kommunens nettside \(kristiansund.kommune.no\)](http://kristiansund.kommune.no)

Miljø

Fra statlig hold er det gjennom lovverket et særlig fokus på å styrke klima- og miljøhensyn og innovasjon i offentlige anskaffelser.

I anskaffelsesforskriften § 7-9 står følgende: «Oppdragsgiveren skal legge vekt på å minimere miljøbelastningen og fremme klimavennlige løsninger ved sine anskaffelser og kan stille miljøkrav og kriterier i alle trinn av anskaffelsesprosessen der det er relevant og knyttet til leveransen. Der miljø brukes som tildelingskriterium, bør det som hovedregel vekt minimum 30 prosent.»

Følgende punkter skal tas høyde for i anskaffelser:

I alle anskaffelser skal det benyttes krav eller kriterier som bidrar til at miljøbelastningen reduseres. Der det er relevant skal miljøkrav prioriteres. Der markedet ikke er modent skal det ikke stilles ekskluderende krav, men gode løsninger for klima og miljø vektlegges i evalueringen av beste anbud.

Åpne spesifikasjoner skal brukes i størst mulig grad for å stimulere til konkurranse og innovasjon blant leverandørene.

Man skal i alle anskaffelser vurdere gjenbruk, enten ved gjenbruk av eget brukt utstyr eller kjøp av brukt utstyr. Møbler trekkes frem som et område hvor dette bør ha særlig fokus.

Dersom en miljøvennlig investering er vesentlig dyrere enn en mindre miljøvennlig investering skal man ved søknad om budsjettmidler fremlegge budsjett for begge løsninger slik at dette kan besluttet av bystyret.

Ved kjøp av nye kjøretøy skal disse være fossilfrie, dersom det ikke er til vesentlig ulempe.

DELMÅL OG TILTAK

Den varme byen

Vi ivaretar helse, trivsel, trygghet og livsutfoldelse for et mangfold av mennesker, som tar vare på hverandre. Våre bygg og byrom tar hensyn til både funksjonelle og estetiske verdier. Vi legger til rette for fellesskap og inkludering som stimulerer til utjevning av forskjeller, og en god fordeling av fellesskapets samlede ressurser.

HOVEDMÅL

Vi har en inkluderende, rettferdig og god utdanning, og muligheter for livslang læring for alle.

Delmål

Vi skal ha et lokalt utdanningstilbud som er tilpasset til næringslivets og offentlig sektors behov nå og fremtiden.

Tiltak

- Vi skal gjennom Kristiansund og Nordmøre Næringsforening (KNN) kartlegge næringslivets behov, i samarbeid med næringslivet selv, og aktivt jobbe for å sikre utdanningstilbud de har behov for.
- Vi skal ha et nært samarbeid med Møre og Romsdal fylkeskommune og høyere utdanningsinstitusjoner for å bidra til å få viktige næringsnære utdanninger lokalt i Kristiansund.
- Vi skal ha et nært samarbeid med næringslivet og deres organisasjoner lokalt, regionalt og nasjonalt.
- Vi skal arrangere Næringslivsdagen årlig.

Delmål

Vi skal være pådriver for entreprenørskap i skolen, og få dette inn som planfestet aktivitet i grunnskolen.

Tiltak

- Vi skal være med å sikre at entreprenørskap innføres i grunnskolen i Kristiansund.
- Vi skal gjennom Oppvekstnettverk Nordmøre forankre læring og innovasjon i våre barnehager og grunnskole.
- Vi skal bygge holdninger om entreprenørskap og innovasjonskultur i grunnskolen, og påvirke slik at dette blir en rød tråd gjennom videre utdanningsløp.
- Vi skal benytte Ungt Entreprenørskap sine programmer i grunnskolen, og bidra til entreprenørskapsaktivitet i videregående skole, fagskole og høyere utdanning.

HOVEDMÅL

Vi har like muligheter for alle til tross for ulike forutsetninger.

Delmål

Hindre utenforskap og stimulere til deltagelse i arbeidslivet, gjennom aktivt eierskap der kommunen er aksjonær.

Tiltak

- I selskaper hvor Kristiansund kommune har eierskap, skal vi ta samfunnsansvar gjennom å gi muligheter for tiltak som bidrar til mindre utenforskap som for eksempel: Digitale talenter, arbeidspraksis, utprøving, språkpraksis, lærlinger med mer.

Delmål

Vi skal oppfordre næringslivet til å skape/opprettholde et inkluderende arbeidsliv.

Tiltak

- Vi skal spre kunnskap ut i næringslivet for å informere og oppfordre til et inkluderende arbeidsliv.

Delmål

Vi har et godt tilbud innen lokal helsenæring.

Tiltak

- Vi legger til rette for etablering av private helsenæringer.

Den kloke byen

Vi har kunnskap, ideer, og talenter. Vi er søkende etter ny kunnskap og deler den med andre. Vi utvikler våre virksomheter og vårt demokrati slik at vi har økonomisk styring og kontroll, som sikrer velferden i et bærekraftig samfunn. Vi tar vare på vår kulturelle identitet og er stolte av hva vi får til. Vi har trygge arbeidsplasser som gir trivsel og livskvalitet for befolkningen i hele arbeidsregionen.

HOVEDMÅL

Vi har et inkluderende, bærekraftig og seriøst arbeidsliv.

Delmål

Vi har rutiner og systemer for å informere og veilede næringslivet om rettigheter og muligheter for kommunale, regionale og statlige støtteordninger.

Tiltak

- Vi skal styrke kompetansen, og derigjennom sørge for å ha tilfredsstillende kompetanse og kapasitet, for møte næringslivet på en effektiv måte med god informasjon om hvor ulike støtteordninger finnes.
- Vi skal ha et nært samarbeid med aktører som Vindel, Kristiansund og Nordmøre Næringsforum (KNN), ON Ocean Network og andre relevante aktører.
- Vi skal ha et nært samarbeid med Møre og Romsdal fylkeskommune, Campus Kristiansund, utdanningsinstitusjoner og våre nabokommuner om felles aktiviteter.

Delmål

Kristiansund kommune har tilstrekkelig industri- og næringsareal tilrettelagt for nye etableringer.

Tiltak

- Vi skal være en pådriver for, sammen med private eiere/eiendomsutviklere, at det er tilstrekkelig industri- og næringsareal tilgjengelig i Kristiansund kommune
- Vi skal kartlegge gjenbruk av eksisterende næringsareal i samarbeid med andre næringsaktører.
- Vi skal bidra til å realisere ferdigregulert næringsareal, både i offentlig og privat eierskap, og ha en effektiv saksbehandling ved byggesaker og etableringer.
- Vi skal sammen med aktuelle nabokommuner være behjelpelig med å tilgjengeliggjøre aktuelt areal for større etableringer.

Delmål

Aktiv bruk av kommunens innkjøpskraft gjennom kommunens etablerte innkjøpsreglement.

Tiltak

- Kommunen skal bruke sitt innkjøpsreglement aktivt for å medvirke til et ordnet og anstendig arbeidsliv.
- Vi skal samarbeide med aktører som Vindel, Kristiansund og Nordmøre Næringsforening (KNN), ON Ocean Network, fagbevegelsen, tilsynsmyndigheter, politi og andre relevante aktører for å fremme et ordnet og anstendig arbeidsliv.
- Vi skal etterstrebe utstrakt bruk av lokale leverandører.
- Vi skal legge til rette for at informasjon og kunnskap om offentlige anskaffelser når ut til aktørene i næringslivet.
- Vi skal arrangere årlig seminar (frokostmøte) og bidra til opplæring i temaet offentlige anskaffelser.
- Vi skal sørge for at kommunens sitt innkjøpsregelverk er lett tilgjengelig for interesserte parter.

HOVEDMÅL

Vi har gode tjenester og god service.

Delmål

Vi skal ha en grunnleggende positiv innstilling til næringslivet og næringslivets ønsker og bidra til å avklare roller knyttet til næringslivsutvikling.

Tiltak

- Vi skal sørge for at det er lett tilgjengelig digital informasjon om aktuelle tjenester og kontaktpunkter i kommunen.
- Vi skal arbeide for å få Innovasjon Norge permanent etablert med kontor i Kristiansund.
- Effektiv og god kommunal saksbehandling som hjelper næringslivet å finne gode løsninger.

HOVEDMÅL

Vi har styrket byen som regional motor gjennom handlekraftige og forpliktende partnerskap.

Delmål

Vi skal ha en ledende funksjon i regionale samarbeid, og bidra med gode offentlige og kommersielle tjenester for våre nabokommuner.

Tiltak

- Vi skal legge opp til å ha effektive og gode fellestjenester for Nordmøre innenfor ulike fagområder.
- Vi skal tilstrebe å ha en felles proaktiv tilnærming for å utvikle Nordmøre som region.
- Vi skal gjennom Kristiansund og Nordmøre næringsforum, samarbeide med Ålesund og Molde sine næringsforeninger for videre vekst og utvikling.

-

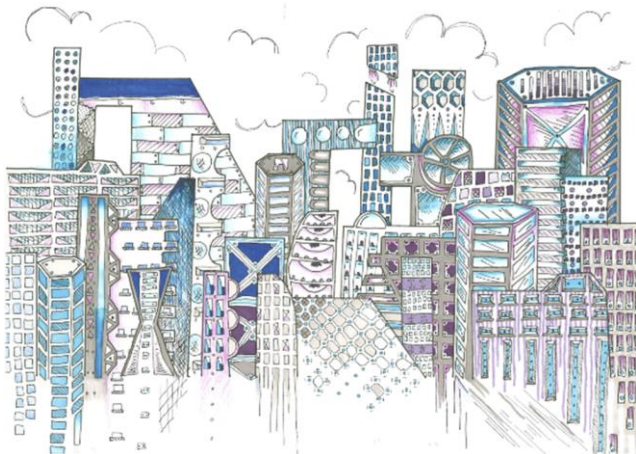
Delmål

Vi skal ha målbare parameter for utviklingen av Kristiansund som regional motor.

Tiltak

- Vi skal ha fokus på kommunen sin utvikling, gjennom å definere noen sentrale statistiske utviklingsparametere, og følge utviklingen i disse gjennom definerte tidsintervaller (for eksempel månedlig/kvartalsvis/årlig), dette kan være:
  - Vi skal ha en arbeidsplassdekning over 100 %.
  - Vi skal ha netto innpendling til kommunen.
  - Vi skal ha netto tilflytting til kommunen.
  - Vi skal ha økende folketall i kommunen.
  - Vi skal ha et økende antall kvinner i alderen 20-45 år.

Den smarte byen

Vi utnytter våre naturgitte forutsetninger og er gode forvaltere av våre naturressurser, både på land og i havet. Vi ivaretar det globale perspektivet og utvikler våre byer og tettsteder ut ifra klima- og miljøvennlige forutsetninger. Vår bebyggelse og infrastruktur skal være et viktig ressursgrunnlag for framtidige generasjoner.

HOVEDMÅL

Vi har klima- og miljøperspektiv i alt vi gjør, og er pådriver for en samfunnsutvikling mot et lavutslippsamfunn.

Delmål

Vi har tydelige miljøkrav til leverandører og samarbeidspartnere.

Tiltak

- Vi tilbyr klima- bærekraftsrådgivning til bedrifter.
- Vi skal bruke lokalt regelverk som et tiltak for å fremme bærekraftsmålene.
- Vi skal stille krav til miljøvennlig transport på vareleveranser til kommunen .

Delmål

Kristiansund skal bli god på bærekraftig reiseliv.

Tiltak

- Vi skal sette oss inn i og søke opptak i ordningen “Merket for Bærekraftig reisemål” gjennom Innovasjon Norge.
- Vi skal legge til rette for næringsaktører med lokal tilknytning.

HOVEDMÅL

Vi har bevart våre marine ressurser og bruker havet på en måte som fremmer våre naturgitte forutsetninger og utvikling.

Delmål

Vi skal fremme Kristiansund som en attraktiv sentralt beliggende havneby, som legger til rette for aktiviteter og etableringer innenfor blå-grønne næringer.

Tiltak

- Vi skal presentere, fremsnakke og delta på arenaer for aktører slik at vi fremstår som en attraktiv by å etablere seg i (for eksempel "Bli med hit!", konferanser, møteplasser og andre aktuelle arenaer) både lokalt, regionalt og internasjonalt.

Delmål

Vi må ha tilstrekkelig kai- og havneanlegg

Tiltak

- Vi skal, sammen med Kristiansund og Nordmøre havn, sørge for at det er tilstrekkelig kai og havneanlegg i kommunen.

HOVEDMÅL

Vi har solid infrastruktur.

Delmål

Vi har tilfredsstillende krafttilgang til regionen.

Tiltak

- Vi skal samarbeide med våre nabokommuner og fylkeskommuner om krafttilgang og linjekapasitet, som vil dekke behovet for energi i regionen.
- Vi skal arbeide for at næringsliv produserer mer og mer av sin egen elektriske energi, og frigjør mer elektrisk energi fra nettet.
- Vi må legge til rette for at det etableres mer småskala fornybar energiproduksjon for å frigjøre elektrisk energi fra nettet.
- Vi skal arbeide for å få etablert infrastruktur for lading av fartøy i Kristiansund.
- Vi skal arbeide for å få etablert alternative energibærere innenfor hydrogen, ammoniakk, biodrivstoff med videre.

Delmål

Vi har et godt rutetilbud for fly, buss, båt og taxi og vi bidrar i det regionale samarbeid for å fremme felles transportinteresser.

Tiltak

- Vi skal delta på ulike arenaer hvor transport er tema.
- Vi skal ha dialog med aktører og premissleverandører for ulike transportløsninger.
- Vi skal jobbe for å realisere et tilbud om autonom sundbåt.

Delmål

Vi skal ha et aktivt regionalt samarbeid for å fremme regionens behov i nasjonal transportplan.

Tiltak

- Fremme regionens transport interesser gjennom høringer, samferdselsplaner og presentasjoner for Mørebenken/rikspolitikere.
- Dette arbeidet fremmes gjennom Nordmøre Interkommunale Politiske Råd (NIPR) og kommunens eget Samferdselsutvalg.
- Vi skal jobbe for felles eksportvei ut av fylket.

Den modige byen

Vi har en felles helhetsforståelse som gir god samhandling og bærekraftig samfunnsutvikling. Her finnes risikovilje og pågangsmot. Hos oss skjer det innovasjon og omstilling. Vi har sterke fagmiljøer og et nyskapende næringsliv, som utvikler seg sammen med det offentlige.

HOVEDMÅL

Vi er en fremtidsrettet og inkluderende kommune.

Delmål

Bidra til å styrke merkevaren Kristiansund.

Tiltak

- Være en pådriver for å utvikle det unike i Kristiansund. Dette kan for eksempel være Sundbåten, Varden, Stormvarset, Mellemværftet, Normoria/Klippfiskmuseet, Operaen, Grip og andre aktuelle steder og arrangement.
- Vi skal medvirke til økt antall gjestedøgn lokalt.
- Vi skal medvirke til økt omsetning innenfor lokal varehandel.

Delmål

Kristiansund kommune må legge til rette for arenaer hvor deling og erfaringsutveksling kan forekomme.

Tiltak

- Vi skal være en pådriver for at det etableres arenaer for deling og nettverksbygging
- Vi skal videreutvikle Kristiansund som vertsby.

Delmål

Vi skal jobbe for at kommunen prioriterer innovasjon og nye løsninger på dagens og fremtidens oppgaver. Dette innebærer også digitale løsninger.

Tiltak

- Kommunen skal i alle anskaffelser gjennomføre markedsdialog for å utrede hvilke alternativer som kan finnes for å løse behovet kommunen måtte ha, på en best mulig og fremtidsrettet måte.
- Vi skal synliggjøre den digitale etablerertjenesten til hoppid.no.

Delmål

Vi skal legge til rette for at smarte og moderne løsninger blir utviklet og tatt i bruk.

Tiltak

- Vi benytter Campus Kristiansund som arena for innovative løsninger og skaperkraft.
- Vi skal fremsnakke kommunen sin Avdeling for utvikling og digital innovasjon (AUDI), som leverer innovative nye digitale løsninger på mange områder.

Delmål

Kommunen skal legge til rette for utvikling av reiselivsprodukter i Kristiansund, på Nordmøre og i samarbeid med hele fylket.

Tiltak

- Vi skal bidra til at opplevelses- og aktivitetsleverandører kan etableres i Kristiansund.
- Vi skal etablere en strategi, sammen med lokale aktører, for å utvikle Kristiansund som reisemål.
- Vi skal jobbe for at det etableres en felles digital portal, for all aktivitet og kultur som foregår i Kristiansund.

Delmål

Skal legge til rette for transportløsninger tilpasset reiselivet.

Tiltak

- Bidra til realisering av grønn buss fra Kristiansund til attraksjoner.
- Legge til rette for kombinasjonskort/dagspass for buss og attraksjoner.

HOVEDMÅL

Vi er en foretrukken og innovativ samarbeidspartner.

Delmål

Etablere en innovasjonskultur i all kommunal virksomhet, og dermed gå foran som et godt eksempel.

Tiltak

- Vi skal aktivt oppfordre til forbedring, utvikling og innovasjon i alle kommunale enheter.

Delmål

Være en ambassadør for de som vil, tør og prøver å utvikle nye løsninger.

Tiltak

- Vi skal skape gode nettverk og relasjoner med relevante aktører både lokalt, regionalt og internasjonalt.
- Legge til rette for at forskningsmiljø, andre offentlige myndigheter og kompetansemiljø har gode arenaer for samarbeid og deling av informasjon.
- En aktiv og synlig aktør for å stimulere til entreprenørskap og leverandørutvikling.

HANDLINGSDEL

Økonomiske konsekvenser av tiltaksforslag

Kristiansund kommunes Hovedutvalg for næring og omstilling, ordfører og administrasjon deltar aktivt på ulike arenaer for å etablere og vedlikeholde relasjoner både innenfor næringslivet og politiske fora, og gjennom disse fremme Kristiansund og regionens interesser. Næringsplanen får økonomiske konsekvenser i form av deltakelse på konferanser, seminarer og annet politisk arbeid.

Tiltaksforslag i prioritert rekkefølge

Ivareta næringslivet gjennom møter, presentasjoner, nettverksbygging og tilrettelegging.

- Vi skal samarbeide med våre nabokommuner og fylkeskommuner om krafttilgang og linjekapasitet, som vil dekke behovet for energi i regionen.
- Vi skal arbeid for at næringslivet produserer mer og mer av sin egen elektriske energi, og frigjør mer elektrisk energi fra nettet.
- Vi må legge til rette for at det etableres mer småskala fornybar energiproduksjon for å frigjøre elektrisk energi fra nettet.
- Vi skal gjennom KNN kartlegge næringslivets behov, i samarbeid med næringslivet selv, og aktivt jobbe for å sikre utdanningstilbud de har behov for.
- Vi skal ha et nært samarbeid med Møre og Romsdal fylkeskommune og høyere utdanningsinstitusjoner for å bidra til å få viktige næringsnære utdanninger lokalt i Kristiansund.
- Fremme regionens transportinteresser gjennom høringer, samferdselsplaner og presentasjoner for Mørebenken/rikspolitikere.
- Være en pådriver for å utvikle det unike i Kristiansund. Dette kan for eksempel være Sundbåten, Varden, Stormvarslet, Mellemværftet, Normoria/Klippfiskmuseet, Operaen og Grip med videre.
- Vi skal presentere, fremsnakke og delta på arenaer for aktører slik at vi fremstår som en attraktiv by å etablere seg i (for eksempel "Bli med hit!", konferanser og møteplasser med videre) både lokalt, regionalt og internasjonalt.

Hovedutvalg for næring og omstilling prioriterer de ulike tiltakene fortløpende gjennom planperioden.